

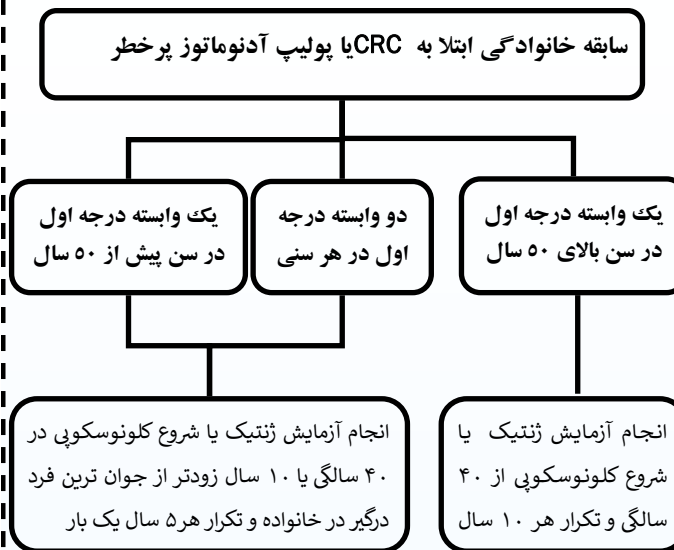
مجمع آموزشی، پژوهشی و درمانی پیامبر اعظم
(ص) بندرعباس

غربالگری سرطان روده

شناسنامه پمفلت آموزشی کد: P.E:1401/07/30-00155	
عنوان	غربالگری سرطان روده
تهیه کننده	فاطمه پادیر
نایب کننده	کمیته آموزش به بیمار
سال تهیه	۱۴۰۴/۰۳/۰۱
ناظر کیفی: سوپروایزر آموزش سلامت	
نایب کننده علمی: آقای دکتر یعقوب آشوری—متخصص رادیوتراپی و آنکولوژی	

فرایند غربالگری سرطان روده

منبع:

پرستاری بیماری های گوارشی برونر و سودارث ۲۰۲۲، جلد نهم، ویراست پانزدهم، انتشارات جامعه نگر.

غربالگری سرطان روده به وسیله کلونوسکوپی:

کلونوسکوپی بهترین نوع از آزمایش غربالگری سرطان روده است که میتواند بسیاری از سرطانهای روده را تشخیص دهد. در طول کلونوسکوپی پزشک پوشش کل روده را مورد بررسی قرار میدهد و تا پولیپ یا تومور را بررسی کند اگر موردی پیدا شد میتوان فوراً آنها را برداشت. پزشک کلونوسکوپی را با قرار دادن یک لوله بلند، نازک، منعطف بنام کلونوسکوپ از طریق راست روده انجام این لوله یک دوربین فیلمبرداری کوچک و نور در انتهای آنست که تصاویر رابه یک مانیتور ویدیویی ارسال میکند.

آزمایش ژنتیک سرطان روده بزرگ:

اگرچه تمام سرطان ها ارثی نیستند، اما برخی از انواع آن مانند سرطان روده بزرگ، سرطان پروستات، سرطان تخمدان و سرطان سینه می توانند به شدت تحت تأثیر ژن ها قرار گیرند و در خانواده ها ایجاد شوند که نیاز به توجه و انجام غربالگری قبل از ایجاد علائم می باشد. به همین علت در صورت مشاهده این سرطان ها توصیه می شود به پزشک مراجعه کرده و آزمایش ژنتیک انجام دهید. این نوع آزمایش به عنوان آزمایش ژنتیکی پیش بینی کننده شناخته می شود و در تشخیص به موقع انواع سرطان ها به ویژه سرطان روده نقش بسزایی را ایفا می کند.

نتیجه مثبت در آزمایش به این معنی است که خطر ابتلا به سرطان به میزان زیادی در فرد بسیار زیاد است. با این حال، نتایج مثبت در آزمایش ژنتیک بدان معنا نیست که سرطان دارید یا قطعاً به آن مبتلا خواهید شد. بلکه مثبت بودن آن شرایطی را برای فرد ایجاد می کند که با اصلاح سبک زندگی امکان ابتلا به این سرطان را کاهش دهد.

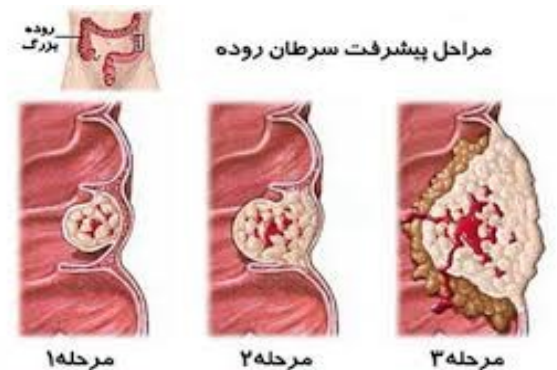

ارتباط ژنتیک و سرطان روده بزرگ

ژن‌ها یکی از عوامل انتقال بیماری‌ها از جمله انواع سرطان‌ها از والدین به فرزندان به شمار می‌رود. سرطان روده بزرگ یکی از بیماری‌هایی است که به واسطه همین عوامل ژنتیکی و وراثت ایجاد می‌شوند. در نتیجه افرادی که نزدیکان آن‌ها مانند پدر، مادر، پدربزرگ و ... مبتلا به سرطان روده بزرگ هستند بیشتر در معرض این بیماری قرار می‌گیرند. اما سوال اینجاست که آیا سرطان روده ارثی است؟ چه ارتباطی بین سرطان روده و ژنتیک وجود دارد؟

سرطان روده بزرگ چیست؟

روده بزرگ آخرین بخش از سیستم گوارشی است و وظیفه آن تنظیم آب و الکترولیت‌ها و دفع ضایعات غذا است. سرطان روده بزرگ زمانی رخ می‌دهد که سلول‌ها به صورت غیر قابل کنترل رشد کرده و تبدیل به تومور شوند. در مراحل اولیه این بیماری، تومورهای کوچک به نام پولیپ آدنوماتوز در دیواره داخلی روده بزرگ تشکیل می‌شود که ممکن است با گذشت زمان این پولیپ‌ها به سرطان بدخیم تبدیل شود. متأسفانه این سلول‌های سرطانی بدخیم می‌توانند از طریق سیستم لنفاوی به سراسر بدن منتقل شده و اندام‌های مجاور یا دورتر را درگیر کنند.

علائم سرطان روده بزرگ

سرطان در مراحل اولیه معمولاً علائم و نشانه قابل توجهی نخواهد داشت. اما در مراحل پیشرفته بیماری، ممکن است علائم زیر مشاهده شود:

- مشاهده خون در مدفوع
- اسهال مداوم
- یبوست مداوم
- احساس عدم تخلیه کامل مدفوع
- نازک شدن قطر مدفوع
- خستگی مزمن
- احساس درد در ناحیه شکم
- کاهش وزن کم خونی
- نفخ مداوم

غربالگری سرطان کولورکتال (سرطان روده بزرگ)

در خصوص اهمیت غربالگری سرطان کولورکتال یا غربالگری سرطان روده بزرگ می‌توان گفت این سرطان به عنوان دومین علت شایع مرگ و میر ناشی از سرطان در ایالات متحده، در آمار مشترک مردان و زنان معرفی شده است. در غربالگری منظم می‌توان سرطان روده بزرگ را زمانی که در مراحل ابتدایی بوده و گسترش نیافته تشخیص داد، در این مرحله درمان آن آسان‌تر خواهد بود. برخی از انواع غربالگری‌ها همچنین می‌توانند به پیدا کردن و حذف توده‌های پیش سرطانی به نام پولیپ، قبل از اینکه فرصتی برای تبدیل شدن به سرطان داشته باشند، کمک کنند.

همه ما باید این را مد نظر داشته باشیم که برخی از سرطان‌ها از جمله سرطان روده بزرگ، در ابتدا قابل تشخیص نیستند اما با داشتن اطلاعات و آگاهی در مورد این سرطان و انجام منظم تست‌های غربالگری می‌توانیم از خطرات آن جلوگیری کنیم. سرطان پایان زندگی نیست، در صورت تشخیص زود هنگام و مراجعه به پزشک قابل پیشگیری و درمان است.

چه کسانی باید برای سرطان روده غربالگری شوند؟

افرادی با ریسک متوسط ابتلا به سرطان روده باید از سن ۵۰ سالگی برای سرطان روده غربالگری شوند و هر ۱۰ سال بایستی کولونوسکوپی تکرار گردد.

وقتی صحبت از کسانی می‌کنیم که ریسک متوسطی برای ابتلا به سرطان روده دارند، منظورمان افرادی هستند که شرایط زیر را نداشته باشند:

- سابقه خانوادگی قوی سرطان کولورکتال یا انواع خاصی از پولیپ
- سابقه شخصی سرطان کولورکتال یا انواع خاصی از پولیپ
- سابقه شخصی بیماری التهابی روده (کولیت اولسراتیو یا بیماری کرون)
- سابقه خانوادگی یک سندرم ارثی مانند پولیپوز آدنوماتوز خانوادگی (FAP) یا سندرم لینچ
- سابقه پرتو به شکم یا لگن برای درمان سرطان قبلی

